

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1984-1985

15 JANUARI 1985

WETSVOORSTEL

tot verlening van kinderbijslag
voor alle kinderen door instelling
van een fonds voor kinderbijslagwachtgeld

(Ingediend door de heren Lestienne, Van den Brande
en Wauthy)

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De kinderbijslagregeling steunt op het concept sociale verzekering en is bijgevolg gekoppeld aan de uitoefening van een beroepsactiviteit en aan de rechten en verplichtingen die daaraan verbonden zijn.

De uiteenlopende situaties wijzen erop dat noch de bijdragen, noch de bijslag gelijk zijn.

De kinderbijslag zou hoofdzakelijk moeten zorgen voor bestaanszekerheid voor gezinnen die kinderen ten laste hebben. Die bestaanszekerheid is des te belangrijker naarmate het inkomen van het gezin lager ligt.

Het is onaanvaardbaar dat kinderen en gezinnen, ondanks alle mogelijke sociale beschermingsmaatregelen, geen of veel te onregelmatig kinderbijslag ontvangen.

Het is onaanvaardbaar dat in een land als het onze kinderen om administratieve redenen, analfabetisme of instabiliteit van het gezin uitgesloten worden van het recht op kinderbijslag.

De strijd tegen de onzekerheid en de armoede begint met aan alle kinderen, ongeacht het sociaal statuut of het beroep van hun ouders, het recht op een regelmatig uitgekeerde kinderbijslag te verzekeren.

Logischerwijze en om redenen van sociale rechtvaardigheid zou de huidige regeling moeten worden geharmoniseerd, of zelfs omgevormd om van wat thans een aan arbeid gekoppeld recht is, een recht van het kind te maken.

Dat is een edele opdracht, die ongetwijfeld veel tijd zal vragen: een eenvormige bijslag onderstelt evenzo eenvormige bijdragen; de wijze van uitkering zou ten gronde moeten worden herzien, want de betalingsfondsen treden uitsluitend op voor rekening van hun aangesloten leden.

Chambre des Représentants

SESSION 1984-1985

15 JANVIER 1985

PROPOSITION DE LOI

tendant à garantir le bénéfice d'allocations
familiales à tous les enfants par l'instauration
d'une caisse d'allocations d'attente

(Déposée par MM. Lestienne, Van den Brande
et Wauthy)

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Le système des allocations familiales repose sur le concept de l'assurance sociale et se trouve de ce fait lié à l'exercice d'une activité professionnelle et aux droits et devoirs qui en découlent.

De la diversité des situations, il résulte que ni les cotisations, ni les prestations ne sont identiques.

Les allocations familiales devraient avoir pour rôle d'assurer une sécurité d'existence aux familles qui ont charge d'enfants. Cette sécurité est d'autant plus importante que le niveau de revenus de la famille est bas.

Nous ne pouvons admettre que des enfants et des familles, malgré toutes les protections sociales mises en place, ne perçoivent pas, ou trop irrégulièrement, les allocations familiales.

Nous ne pouvons admettre que, dans un pays comme le nôtre, des enfants soient exclus du bénéfice des allocations familiales pour des raisons administratives, d'illettrisme ou d'instabilité du ménage.

La lutte contre la précarité et contre la pauvreté commence par assurer à tous les enfants, quel que soit le statut socio-professionnel de leurs parents, le droit à des allocations familiales versées régulièrement.

La logique et la justice sociale commanderaient que le système actuel soit harmonisé, voire même transformé pour que ce qui est aujourd'hui un droit lié au travail devienne un droit de l'enfant.

La tâche est noble mais elle sera sans doute de longue haleine: pour uniformiser les allocations, il faudrait uniformiser les cotisations; le mode de paiement devrait être fondamentalement revu, car les caisses de paiement interviennent exclusivement pour compte de leurs adhérents.

Alvorens een dergelijke hervorming tot stand kan worden gebracht, moet een regeling worden gevonden voor een aantal ongelukkige gevallen, met name voor de kinderen die geen recht op kinderbijslag kunnen doen gelden, omdat hun ouders geen wettelijk statuut hebben. Dat is met name het geval voor werklozen die tijdelijk of definitief het recht op werkloosheidsuitkering hebben verloren.

Treft de vader of de moeder soms schuld, dan moeten de kinderen daarom toch nog niet worden gestraft? Ook moet worden gedacht aan al wie de moed heeft opgebracht om zich als zelfstandige te vestigen maar geen succes heeft gehad, en daarbij niet kon rekenen op het « vangnet » dat door recente wetsbepalingen wordt geboden. Daarom wordt voorgesteld een fonds voor kinderbijslagwachtgeld op te richten voor kinderen die ingevolge de toestand van hun ouders geen recht kunnen doen gelden in de bestaande regelingen noch in de residuaire regeling voor gewaarborgde gezinsuitkeringen.

In het merendeel van de gevallen gaat het om een tijdelijke toestand waaraan een einde komt wanneer een van de echtgenoten weer werk vindt of zijn recht op werkloosheidsuitkering terugkrijgt.

Dat wachtgeld moet, zodra het gewone recht ophoudt te bestaan, spoedig kunnen worden uitgekeerd zonder te wachten op de uitslag van het onderzoek van het dossier. Net zoals is bepaald in het koninklijk besluit n° 242 tot wijziging van de wet van 20 juli 1971 tot instelling van gewaarborgde gezinsbijslag moet dat recht als vaststaand worden beschouwd, wat impliceert dat de bewijslast moet worden omgekeerd, zodat de rechthebbende alleen een vereenvoudigde aanvraag moet invullen en het bestuur met het onderzoek van het dossier wordt belast. Daartoe wordt voorgesteld dat dit wachtgeld door de O. C. M. W.'s wordt uitbetaald, die het bedrag ervan van het wachtfonds zullen terugvorderen.

Om te voorkomen dat de uitkering van de bijslag wordt onderbroken wanneer de toestand van de rechthebbende op het stuk van de uitoefening van zijn beroepsactiviteit verandert, krijgt hij toegang tot het Fonds voor kinderbijslagwachtgeld zolang hem geen recht in een andere regeling is toegekend en er geen uitkeringen zijn verricht. Vanzelfsprekend zullen de door het Fonds voor kinderbijslagwachtgeld uitgekeerde bedragen na betaling van de achterstallen worden teruggevorderd.

Het fonds zal worden gestijfd door de afhoudingen op de bijslag en de bijdragen van alleenstaanden en gezinnen zonder kinderen, die ingevoerd zijn bij de genummerde besluiten 35, 36, 37, 38, 53, 84, 86, 129, 130, 159, 160, 217, 218, 227, 228, 290 en 291. De bedragen van het kinderbijslagwachtgeld zijn dezelfde als die van de regeling die het minst duur uitvalt.

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Kinderen waarvoor ingevolge het statuut van de ouders het recht op kinderbijslag of gewaarborgde gezinsbijslag is weggevallen, hebben recht op kinderbijslagwachtgeld.

Avant qu'une telle réforme puisse être réalisée, il importe de résoudre un certain nombre de cas malheureux, ceux des enfants auxquels l'absence de statut légal des parents ferme le droit aux allocations. L'on pense notamment aux chômeurs qui ont perdu, temporairement ou définitivement, le droit aux allocations de chômage.

S'il y a eu faute dans le chef du père ou de la mère, faut-il pour autant que les enfants en soient punis? L'on songe aussi à ceux qui ont eu le courage de s'établir comme indépendants et ont échoué, sans bénéficier des dispositions récentes qui assurent un « filet de sauvetage ». Il est dès lors proposé d'instituer une caisse d'allocations familiales d'attente, au bénéfice des enfants pour lesquels la situation des parents n'ouvre aucun droit aux systèmes existants ni au régime résiduaire de prestations familiales garanties.

Dans la plupart des cas, il s'agira d'une situation limitée dans le temps, qui cessera dès que l'un des conjoints recouvrera un emploi ou ses droits au chômage.

Il importe que ces allocations d'attente puissent être versées rapidement, dès que le droit ordinaire cesse, et sans attendre l'aboutissement de l'étude d'un dossier. A l'instar des dispositions prévues à l'arrêté royal n° 242 relatif aux prestations familiales garanties, ce droit doit être supposé acquis, ce qui implique un renversement de la charge de la preuve, l'ayant-droit remplissant une demande simplifiée et l'administration se chargeant de l'instruction du dossier. Pour ce faire, il est proposé que de telles allocations soient versées par les C. P. A. S., qui en récupéreront le montant auprès de la Caisse d'attente.

Pour remédier à l'interruption de versement des allocations lorsque l'attributaire change de situation sur le plan de l'emploi, l'accès de la Caisse d'allocations d'attente lui sera ouvert tant que le droit dans un autre régime ne lui aura pas été reconnu et que les versements n'auront pas été effectués. Il va de soi que les sommes versées par la Caisse d'allocations d'attente seront récupérées après versement des arrérages.

Cette caisse sera alimentée par les retenues sur les allocations et les contributions des isolés et ménages sans enfant instaurées par les arrêtés numérotés 35, 36, 37, 38, 53, 84, 86, 129, 130, 159, 160, 217, 218, 227, 228, 290, 291. Les montants des allocations d'attente seront identiques à ceux du système le moins coûteux.

M. LESTIENNE
L. VAN DEN BRANDE
E. WAUTHY

PROPOSITION DE LOI

Article 1er

Les enfants pour lesquels le statut des parents a cessé d'ouvrir le droit aux allocations familiales ou aux prestations familiales garanties, bénéficient d'allocations familiales d'attente.

Art. 2

Het bedrag van het kinderbijslagwachtgeld is gelijk aan dat van de bestaande regeling die het minst duur uitvalt.

Art. 3

Er wordt een Fonds voor kinderbijslagwachtgeld opgericht.

Het Fonds wordt gestijfd door een afneming van de opbrengst van de afhoudingen op de kinderbijslag en de bijdragen van alleenstaanden en gezinnen zonder kinderen, die ingevoerd zijn bij de koninklijke besluiten 35, 36, 37, 38, 58, 84, 86, 129, 130, 159, 160, 217, 218, 227, 228, 290 en 291.

Art. 4

Zodra het recht op kinderbijslag of gezinsbijslag op grond van de vigerende wetteksten wegvalt, wordt door het O. C. M. W. van de verblijfplaats van de kinderen een kinderbijslagwachtgeld uitgekeerd binnen dertig dagen na de indiening van de aanvraag, zonder dat op de uitslag van het onderzoek van het dossier wordt gewacht. Het Fonds voor kinderbijslagwachtgeld betaalt de voorschotten terug die door het O. C. M. W. zijn gedaan.

Art. 5

Het Fonds voor kinderbijslagwachtgeld staat open voor die rechthebbenden wier toestand op het stuk van de uitoefening van een beroepsactiviteit verandert, zolang hun geen nieuw recht in een andere regeling is toegekend en de eerste uitkering door die regeling niet is verricht.

De uitgekeerde bijlagen worden door het Fonds voor kinderbijslagwachtgeld verhaald op de betrokken regeling.

17 december 1984.

Art. 2

Le montant des allocations d'attente est identique à celui du système en vigueur le moins coûteux.

Art. 3

Il est créé une Caisse d'allocations familiales d'attente.

Cette Caisse est alimentée par un prélèvement sur le produit des retenues sur les allocations familiales et sur les cotisations des isolés et des ménages sans enfant, instaurées par les arrêtés royaux de pouvoirs spéciaux n°s 35, 36, 37, 38, 58, 84, 86, 129, 130, 159, 160, 217, 218, 227, 228, 290, 291.

Art. 4

Dès que cesse le droit aux allocations ou prestations familiales prévues par les législations actuellement en vigueur, les allocations familiales d'attente sont versées, sans attendre l'instruction du dossier, dans les 30 jours de l'introduction de la demande, par le C. P. A. S. du lieu de résidence des enfants. La Caisse d'allocations familiales d'attente rembourse les avances consenties par le C. P. A. S.

Art. 5

L'accès à la Caisse d'allocations familiales d'attente est ouvert aux ayants-droit qui changent de situation sur le plan de l'emploi tant que leur nouveau droit n'aura pas été reconnu dans le nouveau régime et que le premier versement par ce régime n'aura pas été fait.

La Caisse d'allocations familiales d'attente récupère auprès du régime concerné les allocations versées.

17 décembre 1984.

M. LESTIENNE
L. VAN DEN BRANDE
E. WAUTHY
A. DENEIR
A. LIENARD